

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ World Economic Forum – IMD

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΝΟΜΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

**ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΠΜΣ: «Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Σπουδές»

ΜΑΘΗΜΑ: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Π. Καζάκος

Εργασία α' εξαμήνου

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

WorldEconomicForum – IMD

Μεθοδολογία και Αποτελέσματα

Άννα Καραμάνου

Φεβρουάριος 2005

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

WorldEconomicForum – IMD

Μεθοδολογία και Αποτελέσματα

Άννα Καραμάνου

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το 1994 ο καθηγητής Paul Krugman έγραψε ένα άρθρο με τίτλο «Competitiveness: A Dangerous

Obsession", μέσω του οποίου υποστηρίζει τρεις υποθέσεις: Πρώτον, ότι το ενδιαφέρον για την ανταγωνιστικότητα, ως εμπειρικό ζήτημα, είναι σχεδόν τελείως αστήρικτο. Δεύτερον, ορίζοντας το οικονομικό πρόβλημα ως πρόβλημα διεθνούς ανταγωνισμού είναι λίγο-πολύ ελκυστικό σε πολλούς ανθρώπους και τέλος, ότι η ψύχωση με την ανταγωνιστικότητα δεν είναι μόνο λανθασμένη, αλλά και επικίνδυνη, αφού αποπροσανατολίζει την εσωτερική πολιτική και απειλεί το διεθνές οικονομικό σύστημα. Ο ίδιος επιμένει, πως αν σκεφτόμαστε με όρους ανταγωνιστικότητας οδηγούμαστε, αμέσως ή εμμέσως, σε κακές οικονομικές πολιτικές σε μια σειρά από θέματα, εσωτερικά ή εξωτερικά, είτε αφορούν υπηρεσίες υγείας είτε το εμπόριο.

Δεν γνωρίζω αν από τότε ο κ. Krugman άλλαξε τις απόψεις του περί ανταγωνιστικότητας, το βέβαιον όμως είναι ότι η σχετική ρητορική, όχι μόνο δεν έχει κοπάσει, αλλά αντιθέτως η «ανταγωνιστικότητα» διανθίζει όλες τις ομιλίες επαϊόντων και μη περί τα οικονομικά. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης παρατηρείται μια αυξημένη χρήση της πολιτικής ανταγωνισμού ως εργαλείο για την προώθηση διαρθρωτικών αλλαγών και την επίτευξη των στόχων της «Στρατηγικής της Λισσαβόνας», προκειμένου να γίνει η ΕΕ «η πιο ανταγωνιστική και η πιο δυναμική οικονομία της γνώσης στον κόσμο», μέχρι το 2010. Ο τέως Επίτροπος για την Πολιτική Ανταγωνισμού κ. Μάριο Μόντι, στην αποχαιρετιστήρια ομιλία του, στις 28 Οκτωβρίου 2004, μίλησε για τα επιτεύγματα της πενταετούς θητείας του, τα οποία χαρακτηρίζονται από τις μεταρρυθμίσεις και τον εκσυγχρονισμό της πολιτικής ανταγωνισμού. Με ιδιαίτερη υπερηφάνεια μάλιστα τόνισε τον ρόλο κλειδί που κατέχει η πολιτική ανταγωνισμού στην διαμόρφωση της ενιαίας αγοράς και τις εγγυήσεις που παρέχει η Συνταγματική Συνθήκη, όταν τονίζει ότι «η Ένωση θα προσφέρει στους πολίτες τηςμια

εσωτερική αγορά, όπου ο ανταγωνισμός θα είναι ελεύθερος και ανεμπόδιστος».

Πέρα όμως από τις αντιτιθέμενες απόψεις περί του ρόλου, του περιεχομένου και της ουσίας της μαγικής λέξης «ανταγωνιστικότητα», υπάρχουν και οι μετρήσεις, οι αξιολογήσεις, οι διαβαθμίσεις και οι επιβραβεύσεις των πρωταθλητών της ανταγωνιστικότητας από δύο μεγάλους και σοβαρούς οργανισμούς, οι οποίοι προθύμως προσφέρουν την εμπειρία και τη θεωρητική τους γνώση, σε όσους επιθυμούν να διαμορφώσουν την οικονομική τους πολιτική με βάση τα διεθνή δεδομένα και τις προβλέψεις για το μέλλον. Οι διεθνείς αυτοί οργανισμοί είναι οι World Economic Forum και το IMD. Και οι δύο εδρεύουν στη Γενεύη.

Η σύντομη ανάλυση που ακολουθεί θα επιχειρήσει να συγκρίνει τις αναλυτικές μεθόδους των δύο οργανισμών στην έρευνα και μέτρηση της ανταγωνιστικότητας των οικονομιών των κρατών και της κατάταξής τους σε παγκόσμια κλίμακα.

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΩΝ WORLDECONOMICFORUM ΚΑΙ IMD

To WorldEconomicForum είναι ανεξάρτητος διεθνής οργανισμός ο οποίος παρακολουθεί, καταγράφει και αξιολογεί την παγκόσμια κατάσταση της οικονομίας και συντάσσει ετησίως εκθέσεις, οι οποίες είναι πολύ χρήσιμες στις πολιτικές ηγεσίες για τη διαμόρφωση οικονομικής πολιτικής και τη λήψη αποφάσεων που αφορούν σε επενδύσεις, διεθνές εμπόριο κλπ.

Το World Economic Forum συντάσσει την ετήσια έκθεσή του σε συνεργασία με ακαδημαϊκούς κύρους και με ένα παγκόσμιο δίκτυο 109 ινστιτούτων και ερευνητικών κέντρων. Για το 2004 αξιολόγησε την ανταγωνιστικότητα 104 χωρών. Η ετήσια

Παγκόσμια Έκθεση για την Ανταγωνιστικότητα είναι μοναδική ως προς την μεθοδολογία, γιατί συνδυάζει τα διαθέσιμα στοιχεία, με έρευνα η οποία αποτυπώνει τις αντιλήψεις και τις παρατηρήσεις των κορυφαίων επιχειρηματιών σε κάθε χώρα. Κάθε χρόνο στα τέλη Γενάρη διοργανώνει την παγκόσμια συνάντηση των ηγετών στο DAVOS της Ελβετίας

To IMD, είναι μια από τις καλύτερες σχολές διοίκησης επιχειρήσεων, με εμπειρία 50 ετών και παρέχει εκπαίδευση σε στελέχη διεθνών επιχειρήσεων μεγάλου και μεσαίου μεγέθους, καθώς και σε ιδιώτες. Η ετήσια έκδοση για την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα (World Competitiveness Yearbook), αναλύει και κατατάσσει την ικανότητα των κρατών να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν ένα περιβάλλον στο οποίο να μπορούν να αναπτυχθούν ανταγωνιστικές επιχειρήσεις.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ W.E.F.

Το **WorldEconomicForum**, για περισσότερες από δύο δεκαετίες προσπαθεί να δώσει απάντηση στο ερώτημα, γιατί κάποιες χώρες καταφέρνουν να έχουν βιώσιμη ανάπτυξη για μακρά χρονική περίοδο, ενώ άλλες παραμένουν στάσιμες, ή ακόμα χειρότερα, υποβαθμίζεται το βιοτικό τους επίπεδο.

Για να δώσει έγκυρες απαντήσεις το φόρουμ ακολουθεί την εξής μέθοδο:

Α. ΔΙΑΛΟΓΟΣ: Φέρνει στο ίδιο τραπέζι των συζητήσεων εκπροσώπους του ιδιωτικού τομέα και του κόσμου των επιχειρήσεων, μαζί με ένα ευρύ φάσμα υψηλόβαθμων κυβερνητικών και πολιτικών στελεχών, για ανταλλαγή ιδεών, εμπειριών και καλύτερων πρακτικών. Αυτή η ανταλλαγή λειτουργεί σαν σημαντικός καταλύτης για τον εντοπισμό των κρίσιμων μεταβλητών στην αναπτυξιακή διαδικασία, όπως είναι:

- **Ο ρόλος της διαφθοράς στη καθυστέρηση της ανάπτυξης,**
- **Η εκπαίδευση των γυναικών και η συμβολή τους στην άνοδο του κατά κεφαλήν εισοδήματος,**
- **Η κατοχύρωση των πολιτικών και ατομικών δικαιωμάτων-δημοκρατικοί θεσμοί**
- **η διευκόλυνση του κοινού και η παροχή κινήτρων για οικονομική δραστηριότητα,**
- **Ο ρόλος της ελευθερίας του Τύπου**
- **Ο τύπος των δικλείδων ασφαλείας που οι κυβερνήσεις διαθέτουν, προκειμένου να διασφαλίσουν την ανάπτυξη, την ικανότητα και τη συμμετοχή των οικονομικών συντελεστών στη ζωή της χώρας.**

Αυτά είναι μερικά από τα θέματα που βρίσκονται ψηλά στην ατζέντα σε πολλές συναντήσεις κορυφής και άλλες δραστηριότητες του Φόρουμ.

Β. ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ: Το Φόρουμ έχει αναπτύξει ένα μηχανισμό (Executive Opinion Survey), ο οποίος ετησίως συλλέγει πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με τα εμπόδια στην ανάπτυξη, σε πάνω από 100 χώρες. Μέσω αυτής της έρευνας κορυφαία στελέχη επιχειρήσεων αποτιμούν τη σημασία ενός ευρέως φάσματος κεντρικών συντελεστών στη δημιουργία ενός υγιούς επιχειρηματικού περιβάλλοντος και επιτυχούς οικονομικής δραστηριότητας, μεταξύ των οποίων, συμπεριλαμβάνονται:

- **Φορολογία και κανονισμοί**
- **Εργατική νομοθεσία**
- **Μακροοικονομικό περιβάλλον**
- **Έκταση της διαφθοράς και άλλων αντικανονικών πρακτικών στην οικονομία**
- **Η ποιότητα των θεσμών και των υποδομών**
- **Η εκπαίδευση**

Η έρευνα παρέχει ένα θησαυρό πληροφοριών για τα δυνατά και αδύναμα σημεία των χωρών, καθώς και για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η επιχειρηματική κοινότητα. Με βάση την έρευνα συντάσσονται τα προφίλ των χωρών, και η παγκόσμια κατάταξη που αποτελούν χρήσιμα εργαλεία για τους πολιτικούς και όσους ενδιαφέρονται να βελτιώσουν τις οικονομικές τους επιδόσεις και τη ποιότητα ζωής. Όλα αυτά τα στοιχεία εμπεριέχονται στο ετήσιο

"GlobalCompetitivenessReport".

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ IMD

Το IMD βασίζει την ετήσια έκθεσή του στην ανάλυση κορυφαίων επιστημόνων, καθώς και στη δική του έρευνα και εμπειρία από την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων –κρατικών και ιδιωτικών. Η μεθοδολογία του "World Competitiveness Yearbook", προχωρεί στην ακόλουθη διαίρεση του εθνικού περιβάλλοντος κάθε μίας από τις 59 χώρες που εξετάζει:

α/ Οικονομικές επιδόσεις

β/ Κυβερνητική αποτελεσματικότητα

γ/ Επιχειρηματική αποτελεσματικότητα

δ/ Υποδομές

Στη συνέχεια κάθε ένας από τους τέσσερις τομείς χωρίζεται σε 5 υποτομείς, που φωτίζουν πλήρως τον υπό ανάλυση τομέα, ως εξής:

α/ Οικονομικές επιδόσεις

- Διεθνείς επενδύσεις
- Διεθνές εμπόριο
- Απασχόληση
- Τιμές
- Εγχώρια οικονομία

β/ Κυβερνητική αποτελεσματικότητα

- Δημόσια οικονομικά
- Οικονομική πολιτική
- Θεσμικό πλαίσιο
- Νομοθεσία για τις επιχειρήσεις
- Κοινωνικό πλαίσιο

γ/ Επιχειρηματική αποτελεσματικότητα

- Παραγωγικότητα
- Αγορά εργασίας
- Χρηματοδοτήσεις
- Πρακτικές διοίκησης
- Αξίες και συμπεριφορές

δ/ Υποδομές

- Βασικές υποδομές
- Τεχνολογική υποδομή
- Επιστημονική υποδομή
- Υγεία και περιβάλλον
- Εκπαίδευση

Αυτοί οι 20 συντελεστές περιλαμβάνουν πάνω από 300 κριτήρια, παρόλο που κάθε υποτομέας δεν έχει τον ίδιο αριθμό κριτηρίων (για παράδειγμα χρειάζονται περισσότερα κριτήρια για να αξιολογήσεις την εκπαίδευση παρά τις τιμές). Ωστόσο, κάθε υποτομέας, ανεξαρτήτως του αριθμού των κριτηρίων που χρησιμοποιεί, έχει την ίδια βαρύτητα στα τελικά αποτελέσματα, δηλαδή 5% ($20 \times 50 = 100$).

Τα κριτήρια, μπορεί να αφορούν καθαρά στοιχεία (hard) που αναλύουν την ανταγωνιστικότητα και μπορούν να μετρηθούν (π.χ. ΑΕΠ) ή λιγότερο σαφή (soft) τα οποία αναλύουν την ανταγωνιστικότητα, όπως μπορεί να την αντιληφθεί κανείς (π.χ. ύπαρξη ικανών στελεχών). Τα σκληρά στοιχεία αντιπροσωπεύουν τα 2/3 στην τελική αξιολόγηση και κατάταξη των οικονομιών, ενώ τα μαλακά το 1/3. Επιπλέον κάποια κριτήρια προέρχονται από διάφορες πηγές

πληροφόρησης, τα οποία όμως δεν χρησιμοποιούνται κατά την τελική κατάταξη.

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΘΟΔΩΝ-ΔΙΑΦΟΡΕΣ & ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ

Από τη σύγκριση των δύο μεθόδων προκύπτουν αρκετές διαφορές, αλλά και ομοιότητες μεταξύ των δύο διεθνών οργανισμών.

ΔΙΑΦΟΡΕΣ

- Το WEF χρησιμοποιεί ένα καλό συνδυασμό και μια ισορροπία «σκληρών» και «μαλακών» κριτηρίων, ποσοτικών και ποιοτικών, σχετικά με τη μακροοικονομία, το θεσμικό πλαίσιο και την τεχνολογία
- Το IMD χρησιμοποιεί κυρίως αυστηρά «σκληρά» και μετρήσιμα στοιχεία (κατά τα 2/3).
- Το WEF δίνει μεγαλύτερη αξία σε ποιοτικά στοιχεία (απόψεις εξειδικευμένων επιστημόνων και στελεχών, ρόλος διαφθοράς, ισότητα των φύλων, ανθρώπινα δικαιώματα κλπ)
- Το IMD αξιολογεί περισσότερο την αποτελεσματικότητα κυβερνήσεων και επιχειρήσεων
- Το WEF διαθέτει μεγάλα δίκτυα πληροφόρησης (109 ερευνητικά κέντρα)
- Το IMD βασίζεται κυρίως στις δικές του έρευνες και στα στοιχεία των κρατών
- Το WEF για το 2004 αξιολόγησε 104 χώρες
- Το IMD για το 2004 αξιολόγησε 59 οικονομίες

ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ

- Συντάσσουν ετήσιες εκθέσεις

- **Παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες στις ηγεσίες, στα στελέχη επιχειρήσεων και σε όσους ενδιαφέρονται για την αντιμετώπιση των σύγχρονων προβλημάτων**
- **Αναδεικνύουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των κρατών**
- **Αμφότεροι παρακολουθούν, καταγράφουν, αξιολογούν και κατατάσσουν τις οικονομίες των χωρών του πλανήτη**
- **Παρέχουν προβλέψεις για τις μελλοντικές οικονομικές εξελίξεις**

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι διαφορετικές μέθοδοι έχουν σαν συνέπεια τη διαφορετική κατάταξη των χωρών στον παγκόσμιο χάρτη. Έτσι για το 2004 το Φόρουμ τοποθετεί τη Φιλανδία πρώτη στην παγκόσμια κατάταξη ανταγωνιστικότητας, με δεύτερη τις ΗΠΑ, τρίτη τη Σουηδία, τέταρτη την Ταϊβάν, πέμπτη τη Δανία και έκτη τη Νορβηγία, ενώ το IDM, κατατάσσει πρώτη παγκοσμίως τις ΗΠΑ, δεύτερη τη Σιγκαπούρη, τρίτο τον Καναδά, τέταρτη την Αυστραλία, και ακολουθούν Ισλανδία και Χονγκ Κονγκ. Η Φιλανδία που είναι πρώτη στη κατάταξη του Φόρουμ έχει αριθμό 8 στον πίνακα του IDM. Σχετικά με την Ελλάδα, το μεν Φόρουμ την κατατάσσει στην 37^η θέση, το δε IMD στην 44^η.

Προφανώς τα διαφορετικά κριτήρια μέτρησης της ανταγωνιστικότητας που χρησιμοποιούν οι δύο διεθνείς οργανισμοί παράγουν διαφορετικά αποτελέσματα, χωρίς αυτό να σημαίνει υπεροχή της μίας μεθόδου έναντι της άλλης. Σε κάθε περίπτωση και οι δύο ετήσιες εκθέσεις φωτίζουν την παγκόσμια οικονομική πραγματικότητα από όλες τις πλευρές, καθώς και τις μελλοντικές τάσεις, επιτρέποντας έτσι αρκετά ασφαλείς προβλέψεις για το μέλλον.

ΚΑΤΑΤΑΞΗ WEF 2004

1. Φιλλανδία
2. ΗΠΑ,
3. Σουηδία,
4. Ταϊβάν,
5. Δανία
6. Νορβηγία,
7. Σιγκαπούρη
8. Ελβετία
9. Ιαπωνία
10. Ισλανδία

Γιατί η Φιλλανδία;

Η Φιλλανδία, είναι μια χώρα με πολύ καλό μάνατζμεντ των μακροοικονομικών μεγεθών, εξαιρετικά καλούς θεσμούς, εύρυθμη δημόσια διοίκηση, ισότητα των φύλων και πολύ υψηλά ποσοστά γυναικείας απασχόλησης, πολύ χαμηλά επίπεδα διαφθοράς και οι επιχειρήσεις της λειτουργούν μέσα σε ένα νομικό περιβάλλον που σέβεται τις δεσμεύσεις και τη νομοθεσία. Επιπλέον ο ιδιωτικός τομέας της Φιλλανδίας έχει τη τάση να υιοθετεί νέες τεχνολογίες και να ενθαρρύνει τη κουλτούρα της καινοτομίας. Αξίζει να σημειωθεί, ότι, η Φιλλανδία για αρκετά χρόνια εμφανίζει πλεόνασμα στον προϋπολογισμό της, το οποίο προορίζει για να καλύψει μελλοντικές οικονομικές απαιτήσεις, λόγω της γήρανσης του πληθυσμού.

Προφανώς η προσοχή που δίνει το Φόρουμ στα θέματα της διαφθοράς και της ποιότητας της δημόσιας διοίκησης, έχει σαν αποτέλεσμα να φέρνει όλες τις σκανδιναβικές χώρες στη πρώτη δεκάδα. Παράλληλα παρατηρείται ότι οι χώρες που βρίσκονται πολύ χαμηλά στην κατάταξη, είναι οι χώρες που εμφανίζουν τα μεγαλύτερα ποσοστά διαφθοράς. Νομίζω ότι αυτό αποτελεί ένα πολύ ενδιαφέρον στοιχείο που θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι οικονομολόγοι και οι πολιτικοί αναλυτές, το γεγονός, δηλαδή, ότι υπάρχει άμεση και

αμοιβαία σχέση ανάμεσα στη διαφθορά και την
κακοδιοίκηση με την οικονομική υπανάπτυξη και
αναποτελεσματικότητα.

ΚΑΤΑΤΑΞΗ IMD

1. **Σιγκαπούρη**
2. **Καναδάς**
3. **Αυστραλία**
4. **Ισλανδία**
5. **ΗΠΑ**
6. **Χονγκ Κονγκ**
7. **Δανία**
8. **Φιλανδία**
9. **Λουξεμβούργο**
10. **Ιρλανδία**

Γιατί οι ΗΠΑ;

Το IMD δίνει τη πρωτιά στις ΗΠΑ, γιατί
«διαθέτουν την μεγαλύτερη, την πιο ανοιχτή και
σφριγηλή οικονομία του κόσμου». Ως η πιο
ανταγωνιστική χώρα του κόσμου, με ρυθμούς
ανάπτυξης 3,1% (2003), είναι αυτή που
αναμένεται να ηγηθεί στη προσπάθεια
ανάκαμψης της παγκόσμιας οικονομίας.
Ωστόσο, αυτή η εντατική οικονομική
δραστηριότητα, έχει προκαλέσει ακόμη
μεγαλύτερο εμπορικό έλλειμμα (\$581.6 bn), το
οποίο όμως θεωρείται ότι δεν διαταράσσει την
ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Σύμφωνα
με το IMD κατά την τελευταία δεκαετία οι ΗΠΑ
παρουσίαζαν συνεχώς έλλειμμα στις εμπορικές
συναλλαγές, όχι βέβαια σε τέτοια ύψη. Η
εξήγηση που δίδεται έχει ως εξής:

Τα στατιστικά στοιχεία για προϊόντα που
εισάγονται στις ΗΠΑ, αφορούν μόνο τη χώρα
καταγωγής και όχι το ποιός έχει την ιδιοκτησία
των αγαθών που παράγονται. Σήμερα το τοπίο
της ανταγωνιστικότητας χαρακτηρίζεται από
την έκρηξη των άμεσων ξένων επενδύσεων. Οι
εταιρείες χρησιμοποιούν την παγκοσμιοποίηση
της οικονομίας για να έχουν πρόσβαση σε

φθηνότερη εργασία και χαμηλότερα λειτουργικά έξοδα, προκειμένου να αυξήσουν την παραγωγικότητα και τα κέρδη τους. Αυτό σημαίνει ότι οι αμερικάνικες εταιρείες (βεβαίως και οι ευρωπαϊκές και ιαπωνικές), όλο και περισσότερο παράγουν τα προϊόντα τους στο εξωτερικό προκειμένου να ικανοποιήσουν την εσωτερική ζήτηση. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, ένα μεγάλο μέρος των εισαγωγών των ΗΠΑ να αφορά τη παραγωγή «εθνικών» εταιρειών, που στέλνουν πίσω στη χώρα τους τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που παρήγαγαν στο εξωτερικό. Φυσικά το εμπορικό ισοζύγιο διαταράσσεται, αλλά όχι κατ'ανάγκη και η ανταγωνιστικότητα της χώρας, υποστηρίζει το IMD!

Πρόβλημα επίσης υπάρχει και με το έλλειμμα προϋπολογισμού. Στην αρχή της θητείας του Μπούς, ο προϋπολογισμός παρουσίαζε πλεόνασμα 1,4 % του ΑΕΠ. Το 2003 το έλλειμμα άγγιξε το 3,6%, με αυξητική τάση. Η κατάσταση αυτή προφανώς είναι το αποτέλεσμα της μείωσης της φορολογίας, του κόστους των πολέμων και της επιβράδυνσης της οικονομικής μεγέθυνσης. Οι ΗΠΑ όλο και πιο έντονα θα βρίσκονται αντιμέτωπες με το αυξανόμενο κόστος του χρέους και την ανάγκη να πληρώσουν τους ξένους δανειστές τους. Αξίζει να σημειωθεί, ότι το πρόβλημα δεν αφορά μόνο την ομοσπονδιακή κυβέρνηση, αλλά επίσης και μερικές πολιτείες και πόλεις. Προς το παρόν όμως οι ΗΠΑ συνεχίζουν να προσελκύουν τον μεγαλύτερο όγκο των ξένων επενδύσεων, την ίδια στιγμή που οι υπόλοιπες χώρες με πολύ πιο αδύναμες οικονομίες και χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα ανταγωνίζονται για τις υπόλοιπες επενδύσεις. Σήμερα, η ποιότητα του δανειζόμενου φαίνεται ότι μετράει περισσότερο από την απόδοση της επένδυσης. Αλλά για πόσο, αναρωτιέται κανείς;

Το δολάριο βρίσκεται υπό κατάρρευση. Οι ξένοι πιστωτές των ΗΠΑ, όλο και περισσότερο

βρίσκονται στη Κίνα και στην Ταϊβάν. Κάποιες χώρες όπως η Ρωσία, προσπαθούν να αλλάξουν τις πληρωμές πρώτων υλών, με βάση το ευρώ. Παρόλα όμως αυτά τα δεινά το IMD επιμένει να δίνει το βραβείο ανταγωνιστικότητας στις ΗΠΑ, λόγω κυρίως των χαμηλών επιτοκίων, της άνθησης των κατασκευών, των μεγάλων επενδύσεων και των χρηματιστηριακών αγορών. Τελικά είναι να μην αναρωτηθεί κανείς για τα ερωτήματα και τα διλήμματα που θέτει ο Krugman;

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

ΟΙ 10 ΧΡΥΣΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

(byStephanGarelli)

- **Δημιούργησε ένα σταθερό και προβλέψιμο θεσμικό πλαίσιο**
- **Δούλεψε για ένα ευέλικτο οικονομικό περιβάλλον**
- **Επένδυσε σε παραδοσιακές και τεχνολογικές υποδομές**
- **Πρώθησε την ιδιωτική αποταμίευση και τις επενδύσεις**
- **Ανάπτυξε επιθετική στρατηγική στις διεθνείς αγορές και προσπάθησε να προσελκύσει ξένες επενδύσεις**
- **Δώσε προσοχή στη ποιότητα, τη ταχύτητα και την διαφάνεια στη κυβέρνηση και στη δημόσια διοίκηση**
- **Διατήρησε τη σχέση ανάμεσα στο επίπεδο των μισθών, την παραγωγικότητα και τη φορολογία**
- **Διαφύλαξε τον κοινωνικό ιστό με τη μείωση των εισοδηματικών ανισοτήτων και την ενίσχυση των μεσαίων στρωμάτων**
- **Επένδυσε πολύ στην εκπαίδευση, ιδιαίτερα στη δευτεροβάθμια και στην διαβίου εκπαίδευση του εργατικού δυναμικού**

- **Ισορρόπησε την εθνική σου οικονομία με τη παγκόσμια, για να διασφαλίσεις τη δημιουργία πλούτου, διατηρώντας ταυτόχρονα το σύστημα αξιών που επιθυμούν οι πολίτες**

Είναι λίγο δύσκολο να διαφωνήσει κανείς με τα παραπάνω, που απευθύνονται κυρίως στα ηγετικά στελέχη της πολιτικής και της οικονομίας. Ακριβώς τα ίδια θα μπορούσαμε να πούμε, για τους δέκα χρυσούς κανόνες της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Θα συμφωνήσω επομένως με τον Krugman, όταν ισχυρίζεται ότι η ψύχωση με την «ανταγωνιστικότητα» είναι επικίνδυνη και μπορεί να οδηγήσει σε λαθεμένες επιλογές και ότι η ιδέα πως η οικονομική πρόοδος μιας χώρας εξαρτάται από την επιτυχία της στην παγκόσμια αγορά είναι μια υπόθεση αστήρικτη, με βάση την εμπειρική ανάλυση.

Το World Economic Forum από την πλευρά του στην πρόσφατη ετήσια συνάντηση στο Davos, 26-30 Ιανουαρίου 2005, παρότρυνε τους πολιτικούς αρχηγούς να «αναλάβουν τις ευθύνες τους και να προχωρήσουν σε σκληρές αποφάσεις». Άραγε για ποιούς κτυπάει η καμπάνα;

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

IMD, "The IMD World Competitiveness Yearbook 2004", Executive Summary by Stephane Garelli

IMD, The World Competitiveness Scoreboard 2004

IMD, Stephan Garelli, "Competitiveness of Nations – the Golden Rules of Competitiveness"

IMD, Suzanne Rosselet-McCauley, "Methodology in a Nutshell"

Krugman, Paul, 1994, "Competitiveness: A Dangerous Obsession", article, "Foreign Affairs"

Krugman, Paul, 2004, "The Great Unraveling",
W.W.Norton & Company, N.Y.

Monti, Mario, 22.10.2004, speech, "Competition
for Consumer's Benefit"

**World Economic Forum, "World
Competitiveness Report"** Executive Summary,
by Augusto Lopez-Claros

World Economic Forum, Petri Ruvinen, "Finland
on Top of the Competitiveness Game?"

World Economic Forum, "United States in
Second Place Behind Finland in Global
Competitiveness Report", Press Release,
30.10.2003

World Economic Forum, "Nordic Countries Lead
the Way in the World Economic Forum's 2004
Competitiveness Rankings", Press Release,
13.10.2004

World Economic Forum, "Annual Meeting 2004",
press information, 21-25.01.2004

World Economic Forum, "Annual Meeting 2005",
Press Release, 19.01.2005

Anna Karamanou

11.02.2005

Word count: 2760